

CSENDŐRSÉGI LAPOK

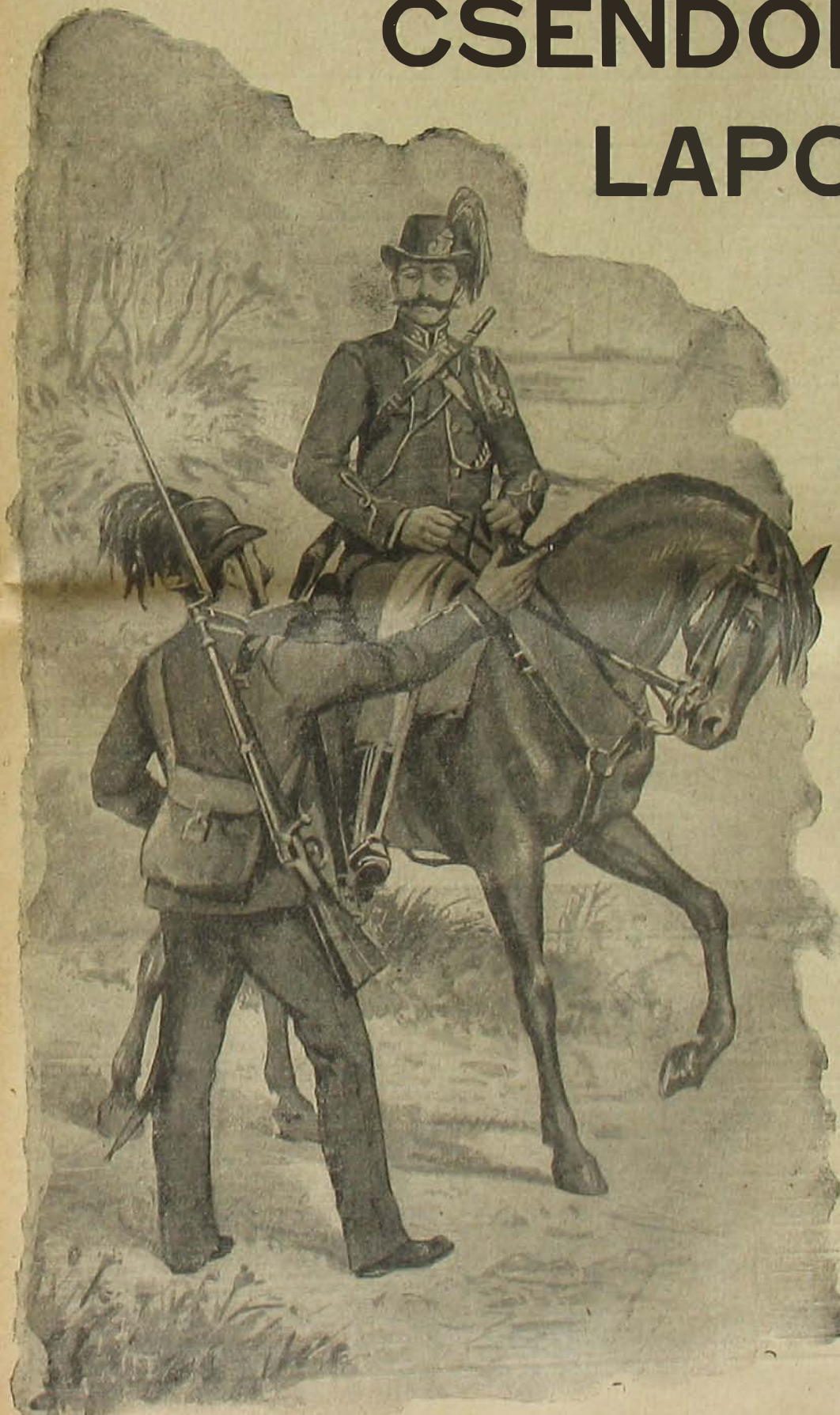
Szerkeszti és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre - - 12 korona
Félévre - - - 6 korona
Negyedévre - - 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A hóhér és a halálbüntetések.

Irta: K. Nagy Sándor, kir. ítélőtáblai bíró.

(Folytatás.)

A halálos ítélet kibírdetése.

A Curia elnöke az igazságügyi minisztertől hozzá érkezett iratokat szigorú pecsét alatt, a legmegbízhatóbb emberétől leküldi a kir. törvényszék elnökéhez a következő leirat kíséretében:

„Gyilkosság büntette miatt elítelt N. N.-re vonatkozó iratokat a Bp. 501. §-ának megfelelő további intézkedés végett azzal a hivatalos értesítéssel küldöm le a kir. törvényszékhez, hogy a m. kir. igazságügyminiszter urnak (szám alatt kelt) átirata szerint Ő. cs és apostoli kir. Felsége az N. N. hó napján kelt legfelsőbb elhatározásával megengedni méltóztatott, hogy gyilkosság büntette miatt jogerősen halálbüntetésre ítélt N. N. irányában a törvény és igazságszolgáltatás rendes lefolyása bekövetkezzék.»

A törvényszék elnöke a leirat vétele után azonnal érintkezésbe lép a kir. ügyésszel s a legnagyobb titokban megbeszéli a curiai határozat és a kegyelmi kérelemre hozott leirat kihirdetésének s a kivégzésnek idejét és körülményeit, annak a szem előtt tartásával, hogy: «a halálbüntetés a kihirdetést követő nap reggelén hajtandó végre». (Bp. 501. §.)

A kivégzés határidejét ekkor még pontosan nem állapíthatják meg, mert az egész ország területén egyetlen hóhér lévén, előzetesen tudni kell, hogy mikor állhat rendelkezésre. Már pedig itt azt is figyelembe kell venni, hogy «az ítélet csak akkor hirdetendő ki, ha a hóhér már rendelkezésre áll s hogy a határnap olyképp tűzendő ki, hogy arra közvetlenül vasárnap vagy ünnep ne következzenek.» (1900. évi 6757. sz. Igazságügyminiszteri rendelet 2. §.)

A kir. ügyész kötelessége gondoskodni arról, hogy a kivégzésnek akadály nem állván útjában, a halálos ítélet végrehajtására a hóhér, a kellő számú segéddel együtt, minél előbb rendelkezésére álljon. Azonban a hóhér kiküldése végett — bármelyik törvényszéknél történik is a kivégzés — a budapesti kir. ügyésség keresendő meg. (1900. évi 757. sz. Igazságügyminiszteri rendelet 1. §-a.)

Az ítéletet hozó kir. törvényszék mellé rendelt kir. ügyész tehát megkeresi a budapesti kir. ügyészséget, hogy a hóhért hocsássa rendelkezésre. A budapesti kir. ügyész aztán a következő táviratot küldi a hóhérhoz:

Péntek reggel hét órára az N. N. törvényszéki fogházban ítélet végrehajtására álljon rendelkezésre kellő segédlettel. Választ kérek az N. N.-i kir. ügyésséghez. Budapesti kir. ügyész.

Erre a hóhér sürgőnyel válaszol, s ezt a választ nem a budapesti kir. ügyésséghez, hanem ahhoz a kir. ügyésséghez küldi, a hol az elítelt van s melynek fogházában kell végrehajtani a kivégzésnek. És erre most már az érdekelt kir. ügyész táviratoz a hóhérnak:

Végrehajtás pénteken reggel hét órakor lesz. Legkésőbb csütörtökön délelőtt nálam jelentkezzen. Táviratozzon, hogy a pénteki dologra csütörtökön jelentkeznek-e? Hirdetés csütörtökön. Kir. ügyész.

Mikor a kir. ügyész erre bátorozott választ kap a hóhér megjelenéséről, azonnal közli ezt a törvényszék elnökével s ekkor aztán megállapítják a hirdetési határidőt csütörtök reggelre s a kivégzési határidőt péntek reggel hét órára. Mert a törvény mondja, hogy a halálbüntetés a kihirdetést követő nap reggelén hajtandó végre. (Bp. 501. §.)

E megállapodás folytán a törvényszék elnöke kitűzi az ítélethirdetési határidőt csütörtök délelőtt hét órára. (A csütörtök napot csupán a könnyebb megérthetőség végett használok, mert hiszen ezt ki lehet tűzni keddre vagy szerdára is, csak olyan napra nem, hogy a kivégzés utáni nap vasárnap vagy ünnepnap legyen.) Az ítélethirdetési határidőre az elnök megidézi a tanács tagjait, a kir. ügyészt, az elíteltet és a védőt.

A kir. ügyész ugyanekkor másféle intézkedéseket tesz.

Elsősorban is beszerzi a fogházorvos bizonyítványát az elítelt testi és elméleti állapotáról. Mert a törvény szerint: «elmebetegnek vagy teherben levő nőnek, felgyógyulásuk előtt, sem a felsőbb bíróság ama határozata nem hirdethető ki, melynek következtében az ellenük megállapított halálbüntetés jogerőssé vált, sem a kegyelmi folyamodvány eredménytelenségéről nem értesíthetők, sem rajtuk a halálos büntetés végre nem hajtható.» (Bp. 502. §.)

Ez a hivatalos orvosi bizonyítvány, mely az ítélet

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

os. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becserélése. — Árjegyzék minden hangszerrel külön küldetik.

kihirdet s előtti napon van kiállítva, a következőleg szól: N. N. fegyvenzet a mai napon megvizsgáltam s nála a Bp. 302. §. szerinti halálbüntetés végrehajtását kizáró betegséget nem találtam. Kelt sb. Fegyházi orvos.

Ugyanezen a napon (tehát a kivégzés előtt két nappal) a kir. ügyész a halálraítelt községi előljáráshoz lepecsételt borítékban a következő bizalmas felhívást küldi:

Felhívom az előljárást, hogy a gyilkosság büntette miatt halálra ítélt N. N. hozzátartozói bizalmas uton és feltűnés nélkül értesitse arról, miszerint N. N.-t az ítéletnek folyó évi... hó...-ik napján délelőtt hét órákor leendő végrehajtását megelőző napon, a fogházban meglátogathaják és az ítéletnek ugyanott leendő végrehajtásánál jelen lehetnek. A felutazó hozzátartozóknak adjon az előljárást személyazonosságukat és a rokoni viszonyt igazoló bizonyítványt és utasítsa őket, hogy a fogházban azt a bizonyítványt a látogatás előtt felmutassák. Kir. ügyész.

Ez azért szükséges, mert az elítéltet, a hivataluknál fogva erre kötelezettekén kívül csak hozzátartozói, védője és azok látogathatják meg, kikkel maga kíván találkozni. (Bp. 501. §.) Már pedig ha a hozzátartozók idejekorán ily módon nem értesítettnek, nem tudhatnák meg a látogathatás idejét, illetőleg annak lehetőségét.

Ily módon az előkészületek megtételén, csütörtökön reggel hét órákor megjelenik a törvényszéki tanács az ítélet kihirdetésére: a törvényszék elnöke, két bírása, egy jegyzője, a kir. ügyész és a védő. Az ülés nem nyilvános, hanem zárt ülés, a hora az említettekén kívül senki másnak bemenni s az ott történeteket nyilvánosságra hozni nem szabad.

A kir. ügyész értesíti az elnököt, hogy a hóhár megérkezett és rendelkezésre áll a holnapi napra. Ugyancsak a kir. ügyész bemutatja a fogházorvos által a halálra ítéltől tegnap kiállított bizonyítványt, a mely szerint a halálbüntetés végrehajtásának akadálya nincs.

Ekkor az elnök a fogházból elővezeteti a halálra ítéltet, a ki a fogházfelügyelő után két fegyveresőr és a börtönmester kíséretében jelenik meg, rendesen bilincs nélkül. Elnök megállapítja az elítélt személyazonosságát s azután kihirdeti előtte a kir. Curának az első bírósági ítélet ellen bejelentett semmiségi panaszokat elvető végzését, a kegyelmi kérdésben hozott s a kir. Curia leiratával közölt királyi elhatározást. Ennek megtörténte után további intézkedés, illetőleg a halálbüntetés végrehajtása végett átadja az elítéltet a kir. ügyésznek, egyszersmind kijelöli azt a bírót és jegyzőkönyvvezetőt, a kik a kivégzésnél jelen lesznek s a bírónak a kegyelmi kérdésben hozott határozatot és az első-

birói ítéletet átadja, azzal a felhívással, hogy eljárásáról a Bp. és a 6757/900. I. M. sz. rendelet utasításához képest tegyen jelentést.

Ugyanez a kir. ügyész bejelenti és a halálra ítélttel tudatja, hogy a kivégzés pénteken reggel hét órákor történik meg.

Előkészületek a kivégzéshez.

Az ítélet kihirdetése után, vádlott a fogházban részére kijelölt zárkába visszavezetetik, a kir. ügyész pedig intézkedik, hogy az elítélt mellé azonnal vallásának lelkésze adassék, a ki őt vigasztalja s mellette maradjon az utolsó percekig.

Régebben három napi idő engedtetett az elítéltnek vallási vigasztalásra és előkészítésre. Erre az időre szokás szerint a közönség szemléletére *siralomházba* tétetett, jobb tartásban részesült s ott bárkinek szabad volt meglátogatni s negyedik napon kocsin (háttal előre ültetve) vittek ki az állandó vesztőhelyre. Az 1880. évi 2106. sz. I. M. rendelet szerint már oly időben kellett kihirdetni az ítéletet, hogy az elítéltnek a halálra való előkészülésre még 24 órai idő maradjon, mely időre vallásabeli lelkész adandó melléje. Ugyanezen rendelet intézkedett arról is, hogy az elítéltnek nyilvános szemlére való kitétele mellőztessék s hogy az elítélt zárkájába idegenek egyáltalában ne bocsáttassanak, az elítélttel beszélgetést ne folytassanak, neki semminemű ajándékot (pénzt, szivart, élelmet, italt stb.) — a mi azelőtt divatban volt, de a helyzet komolyságával meg nem egyezett — ne adhassanak.

Az 1813 január 29-én kiadott rögtönbírósi szabályok szerint: «Kihirdetettven az ítélet, a halálra ítéltnek halálra készülésre három óra engedtetik.» Ugyanezt mondta ki az 1868 november 5-én kiadott rögtönbírósi szabályzat is. A folyó (1914.) évben Boszniában kihirdetett rögtönbírósi szabályok szerint két órán belül végrehajtandó volt a halálos ítélet.)

A halálbüntetés végrehajtása tárgyában 1900. évi 6757. I. M. szám alatt s most érvényben levő rendelet szerint már nincs «siralomház», hanem az elítéltet az ítélet kihirdetése után saját zárkájába, esetleg egy nagyobb zárkába viszik, a hol folytonosan együtt van vele vallásabeli lelkésze egész végig. És a kir. ügyésznek most is kötelességévé teszi a rendelet, hogy gondoskodjék arról, miként a hozzátartozó látogatók a helyzet komolyságát semmiképen, különösen pedig élelem, ital, szivar, pénz vagy más hasonló ajándékozása által ne zavarják.

Ugyanezen rendelet szerint a végrehajtásnál jelen kell lenni az eljárást vezető kir. ügyésznek vagy helyettesének, a törvényszék részéről kiküldött bírónak és jegyzőkönyvvezetőnek, a helybeli közigazgatási ható-

Ha fáj a feje⁷ ne tétovázzék, hanem használjon azonnal

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migráint és fejfájást elműasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytúrban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispeszen. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítást.

Beretvás-pastillát

Galiciában elfogott gyanus alakok.

ság egyik főbb tisztviselőjének, a fogházfelügyelőnek, a lelkésznek és a halál megállapítása végett alalmazott két orvosnak. Ezeket a kir. ügyész írásban hívja meg és abban a végrehajtás helyét és időpontját határozottan megjelöli, hasonlóképen ő tartozik gondoskodni, hogy a végrehajtáshoz szükséges őrszemélyzet, valamint az esetleg szükséges rendőri vagy katonai segédlet rendelkezésre álljon.

A kir. ügyész aztán a kivégzés előtti napon a megjelenésre kötelezethez meghívót küld a kivégzés helyén való megjelenés, a helyi polgármesterhez pedig megkeresést intéz a városi közigazgatási hatóság egyik főbb tisztviselőjének a kivégzéshez kirendelése s a kirendelt személy nevének haladéktalanul tudatása végett. Ugyancsak átír a városi rendőrfőkapitányhoz, hogy ez a fogház elé az esetleges rendzavarás megakadályozása szempontjából kellő számú rendőrt rendeljen ki. Sőt ha a körülmények olyanok, miszerint a rend fenntartása a rendőrök csekélyebb száma miatt nem látszik biztosítottnak: akkor katonai karhatalom kirendelését kéri a katonai parancsnokságtól.

A Bp. 503. §-a felhatalmazza a kir. ügyészt, hogy a kivégzésnél való jelenlétet a fentebbieken és rokonokon kívül más *férfiaknak* is megengedheti. Tehát *nők nem tehetnek jelen.* (A régi szabályokban ki volt téve, hogy azokon kívül, a kiknek hivatalból jelen kell lenni a kivégzésnél, legalább még 10 tanu legyen jelen, a kik között legyen a halálra ítélt községi előljáróságának tagja is. Most a tanuk száma nincs meghatározva, de csak oly számban lehet kiadni belépési engedélyt, hogy a kivégzés helyén tolongás vagy rendzavarás ne támadjon. (1900. évi 6757. sz. I. M. rend. 4. §.)

A kir. ügyész a következő belépési engedélyt adja ki: „Megengedem, hogy N. N. nr N. N. halálbüntetésének f. hó ...-ik napján délelőtt hét órakor a fogházban történendő végrehajtásánál jelen lehessen. Kir. ügyész.”

Ez idő alatt pedig, míg a rokonok elbucsuznak a halálra ítéltől, a lelkiatya vigasztalja, igazi bűnbánatra bírni törekszik az elítéltet, a hóhér és segédei a fogház hátulsó udvarán — a hová minden kilátás el van zárva — bitófa felállításán fáradoznak.

Mert most már az akasztófát esetről-esetre állítják fel s ezt a kivégzés után a helyszínéről eltávolítják s utóbbi időben a bűnügyi muzeumban elhelyezik.

Hajdanában rendszeren kő- vagy téglafal alapra voltak felállítva a két-, három- vagy négyágú akasztófák, a hol a felakasztott ember addig maradt ott, míg kötele le nem szakadt. (Innen erednek a régi átkok: Akasztófán száradj meg. Holló ássa ki a szemedet.) Az ilyen rémséges veszőhelyeket már évtizedek előtt eltörölték, lerombolták, megsemmisítették. Az 1878. V. t.-cz. 21. §-a pedig ki is mondta, hogy a halálbüntetés „zárt helyen” hajtatik végre s ez a zárt hely rendszeren a fogház udvarának olyan zuga, a hová ablakok nem nyílanak, ha pedig nyílanak, azokat erre az alkalomra becsinál-

ják s az abban a czella-sorban levő rabokat — hogy még a zajból se hallhassanak semmit — erre a 24 órára más helyeken helyezik el. (A Budapesten halálra ítélteteket a Kőbánya mellett levő orsz. gyűjtőfogház udvarán végzik ki.)

A halálra ítélt utolsó napján tehát a hóhér és segédei felállítják az akasztófát vagy bitófát, mely nem egyéb most, mint egy a földbe leásott, 2—2½ méter magas erős faoszlop, melynek tetejébe egy horgos szeg van verve, melyről kötél csüng le, az oszlop előtt egy két lépcsőjű zsámoly s az oszlophoz hátul támasztva egy létra. Ennyi az egész. Ezzel elkészülhetnek egy nap alatt. El is készülnek.

És elérkezik a szomorú nap: a kivégzés reggele.

A kivégzés.

Reggel hét óra előtt egy negyed órával már a törvényszék által kiküldött bíró és jegyző és a kir. ügyész ott ülnek az akasztófával szemközt néhány lépésnyire kitett, fekete posztóval beterített asztal mellett s körülöttük a kirendelt orvosok, hatósági képviselők és a tanuk. A kir. ügyész kijelenti, hogy a megjelenni kötelesek mind megjelentek. A hóhér fekete szalonruhában, fehér keztyűs kézzel és a két segédje fekete ruhában ott állanak az akasztófa mellett. Tehát minden rendben van.

A kir. ügyész int a fogházfelügyelőnek, hogy vezessék elé a halálra ítéltet, a fogházfelügyelő belép a czella folyosójára s a mint a fogház tornyában az óra elkezd ütni a hét órát: abban a perczen lép ki a halálra ítélt a lelkész karjára támaszkodva, a ki vigasztaló szavakat suttog a fülébe és bátorságra inti. Elöl a fogházfelügyelő hivatalos egyenruhában, utána az elítélt a lelkésszel, utánuk két fegyveres fogházőr s ezek nyomában a börtönmester. Így vonulnak a bíróság elé s háttal az akasztófára, úgy hogy az elítélt azt ne lássa, habár úgy igazgatják a felállítást, hogy az elítélt közvetlen az akasztófa előtt álljon.

A bíró a halálra ítélt személyazonosságát megállapítván, felolvassa az ítélet rendelkező részét, azután a kir. Curia határozatának a semmisségi panasz elvetésére vonatkozó részét s végül a kegyelem kérdésében hozott elutasító királyi elhatározást. Ennek megtörténte után a bíró kijelenti:

— A törvény nevében ezennel átadom az elítéltet a kir. ügyész urnak!

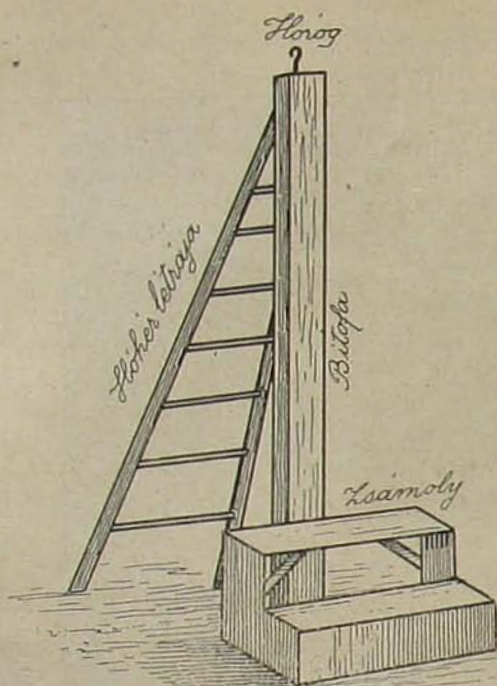
A kir. ügyész pedig odafordul a hóhérhoz:

— Hóhér! teljesítsd kötelességét!

A hóhér int a pribékeknek, ezek megfogják a halálra ítéltet, a kit még ekkor is bátorít a lelkész, az elítélt felép (vagy felléptetik) a zsámoly két lépcsőjén az akasztófa alá, háttal az akasztófára, a két pribék összekötözi kezét-lábát, ezalatt a hóhér felmegy a bitófa bálványához támasztott létrán s előre hajolva, a kampós szegről lecsüngő kötélhurokot a vádlott nyakába akasztja,

Harcztéri képek. — Katonáink csehszlovák tüzszokat szállítanak.

A legújabb akasztófa.

a pribékek kivesszik az elítélt lába alól a zsámolyt, a hóhér elkiáltja magát: Le! E szóra a pribékek az elítélt bokájára kötött s az oszlop alján levő csigán átvont kötelet meghúzzák, a hóhér az elítélt feje tetejére teszi az egyik tenyerét, a másikkal az állát fogja, az egész fejet előre nyomja, a csigolyából kiemeli a fejet s kitékeri az elítélt nyakát, ezután mindkét kezének négy ujjával az elítélt állát tartja — hogy a nyelv kiöltését megakadályozza — két hüvelykével pedig a két szemhéját fogja le. Ezalatt a kétoldalt álló pribékek a kötelet folyton húzzák és néhány perc múlva beáll a halál. Ekkor a hóhér leszáll a létráról és a kir. ügyész elé áll:

— Teljesítettem kötelességemet!

A kirendelt orvosok megvizsgálják az elítéltet és jelentik a bírónak, hogy — az elítélt hét óra 10 perczkor adatván át a hóhérnak — a halál hét óra 24 perczkor bekövetkezett. Egy félóráig úgy marad az elítélt a bitófán s akkor az orvosok ismét megvizsgálják s jelentik, hogy a felakasztott emberben az életnek semmi nyoma nincs. Ekkor aztán a hullát pontban nyolcz órakor leveszik a bitóról, a hol 50 perczig függött. (Mert a bekövetkezett halál megállapítása után 30 perczig érintetlenül kell hagyni a bitófán a kivégzettet. 6757/900. I. M. sz. rendelet.)

És erről az egész eljárásról jegyzőkönyv vétetvén fel, azt a bíró, jegyző, kir. ügyész, a két orvos, lelkész, a hatóság kiküldötte és a fogházfelügyelő aláírják. Ezt a jegyzőkönyvet a bíró a kir. törvényszékhez terjeszti be. (Bp. 503. §.)

A holttest feletti intézkedés a kir. ügyészt illeti, a ki azt egyszerű és feltűnést nem okozó eltemetés végett

a rokonoknak átadhatja, ha ez botrányra vagy tüntetésre nem ad alkalmat. Azonban két óra lefolyása előtt a kivégzés helyéről a holttest el nem vihető, sem fel nem boncsolható s a közönség ez idő alatt is távol tartandó a hullától. Ha a holttestet a rokonok nem kéri ki eltemetés végett, ekkor a kir. ügyész tartozik gondoskodni arról, hogy az minden külső dísz mellőzésével a lehető legegyszerűbb módon a köztemetőben eltemettessék s csakis ebben az esetben engedheti meg a kir. ügyész az orvosok kérelmére a holttestnek az eltemetés előtt az orvosi tudomány érdekében felboncsolását. (1900. évi 6757. I. M. sz. rendelet.)

(Az előbbi 1880. évi 2106. I. M. sz. rendelet annak idejében egyszerűen megtiltotta a hullának a rokonok részére kiadását, most azonban maga a Bp. 50. §-a is megengedhetőnek tartja ezt.)

A régi eljárás szerint az akasztott ember mindaddig az akasztófán hagyatott, míg hullája az idő viszontagságai által el nem emésztetett, vagy a kötele, el nem szakadt. Később három napig, ismét később csak naplementéig függött a hulla s ekkor levették és a kivégzés helyén eltemették. Koporsó nélkül temették el. A bíróság is csupán csak annyit engedhetett meg a rokonoknak, hogy koporsóba tehessék a hullát, de akkor is a vesztőhelyen kellett eltemetni. (Helytartótanácsi intézkedés 1813 okt. 26-án 25471. sz. és 1862 évi decz. 31-én 23592. sz. Az 1813. évi január 29-ikén kelt és 1862 decz. 12-én megerősített rögtönbirósági szabályok csak azt mondták ki, hogy a kivégzettnek holtteste ugyanazon napon este a kivégzés helyén eltakarítandó (38. §.), míg az 1868. évi nov. 5-én kiadott rögtönbirósági szabályok elrendelték, hogy a kivégzettnek holtteste, mielőtt a törvényszéki orvos a halált hivatalosan bizonyítja, azonnal eltakarítandó. (27. §.) Azt azonban az összes szabályok elrendelték s elrendelik, hogy a kivégzés eszközei a vesztőhelyről eltávolítandók.)

Utóbbi időkben a felakasztott embert — a mint a bitófán függ, rendesen lefénnyépezik — azonban ezt nyilvánosságra nem hozzák, hanem a bűnügyi múzeumban teszik el.

(Vége köv.)

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Az orosz lovasságról.

Az orosz hadseregnek — írja a „N. Fr. Presse” — kerek 1300 lovasszázada (szotnyája) van, a minek fele első osztályu.

Ezzel szemben nekünk jóval kevesebb van. A háború kezdetén, a mozgósítás és felvonulás időszakában, mikor elfogadott vélemény szerint az orosz lovasság túlsúlyának fölhasználására kiválóan kedvezett volna az alkalom, vajmi keveset észleltünk belőle. Annál kellemetlenebbé vált később, a felvonuláskor pedig érezhetővé. Az oro-

Harcztéri képek. — Kórmek által felgyújtott házak.

szoknak akkoriban módjában volt, hogy ne egyes őrcsapatokkal, hanem előretolt szotnyák egész lánczával biztosítsák és megleplezzék merékbaduk mozdulatait. A nagy tömeg orosz lovassággal szemben a mi gyöngé patrouille-jaink meglehetősen tehetetlenek voltak. A földterítés munkáját helyettük repülő-embereinknek kellett elvégeznük. Annyi azonban bizonyos, hogy értelmesség, tehát a hívívó szolgálatban való hasznavebetősség, lovassági kiképzettség, ügyesség és támadó erő tekintetében a mi lovasságunk lényegesen fölülte áll az oroszoknak.

Sokszor szó esett már róla, hogy az orosz lovasok — kozákok csak úgy, mint a többi lovasfajta — nem állja a robamot. Elébe sem áll, hanem a bol a terep a gyalogos tűzbarcznak nem kedvűz, félretér előle, majd megeresztett kantárszárral visszafelé vágat. Ilyenkor azután több ízben bebizonyosodott, hogy tisztjeink utól tudták érni őket, de, már a legénység nem. Kivált mély talajon boldogultak a miénknél sokkal jobban a fürge kozákllovak. Egyik törzstisztünk egy ilyen alkalommal csaknem keservesen járt. Versenylovával vonult a háborúba s a nemes állat akarata ellenére elragadta, egyenesen a menekülő ellenség közé; öt kardseb lett az akaratlan kirándulás vége.

A kubáni és tereki kozákok kivételével, minden kozák elsősorban a dzsidájával támad ellenségére. Ujabban az orosz dragonyosok és ulánusok is dzsidával járnak. A mi lovassainkat eleinte zavarba ejtette a dzsida, de azután oda se néztek neki. A nehéz lovassági kard egyetlen csapására vagy kettétört a dzsida, vagy lebanyatlott a ló marjára, mire a dzsidas védtelen volt a mi lovasaink kardcsapásaival szemben. Pedig minden fejnek irányuló kardvágás balálosnak mondható. Viszont a mi lovasaink panyókára vetett és röpködő mentéje valóssággal pajzsként fogta föl a dzsida döféseit. Tulajdon szemünkkel láttunk egyszer egy ulánust, a ki három vagy négy lándzsadöfést kapott oldalról és mindössze néhány karczolás lett az eredményük.

Kozákjaikat az oroszok maguk sem becsülhetik valami elsőrendű anyagnak. Legalább is úgy látszik, hogy nem épen kedvűz tapasztalatokat szerezhettek velők. Nagyobb tömegben csak ritkán bocsátották őket útnak. Emlékezetes kamionka — sztrumilovai betörésük, melynek során Vannovszkij tábornok sebesülten Lembergbe került. A tábornokot önként követve a fogságba egy hűséges tisztje, ki beszélgetés közben elmondta, hogy minő utasításokat kaptak kozákjai. Meg volt hagyva nekik, hogy az országutakat, a községeket, az urasági kastélyokat elkerüljék és megkíméljék s a mennyire csak lehetséges, erdőben meneteljenek és útközben a vasuti megtávirati összeköttetéseket elrontsák.

Az utasítás egészen helyes, de a kozákok ezeket a feladatokat alig tudják elvégezni, a minék különös az oka. A kozáknyerreg tudniillik rendkívül nagy, a minék az az előnye, hogy a lovas súlyát jól elosztja a ló hátának felületén. Viszont azonban olyan súlyos ez a nyereg már egymagában is, hogy az állat takarmányá-

nak meg a lovas eleségének súlyát a paripa már el nem bírja, vagy csakis fűrgesége rovására bírja el. Az egyes orosz lovasszakaszok táppénzét a szakaszvezetők kapják, a kik azután többnyire zsebükben felejtik. Így azután a kozákok rekvizícióra, ösztintebb néven rablásra szorulnak. A fosztogatásban megakadályozni úgy szokták őket, hogy rendes lovasságot adnak melléjük őrizetre. Azért, tudjuk, mégis fosztogatnak bőven.

A földterítési szolgálatban a kozák vajmi keveset ér. Foglyul esett kozákok azt sem tudták, ki ellen barczolnak. Még a tisztjeik is pusztá ösztönükkel mozognak a terepen. Egyik ezredünk számos kozáktisztet fogott el Kelet-Galicziában; csak egyetlenegyüknek volt térképe, az is gyöngé másolata az osztrák 1:75.000 léptékű térképnek. Minthogy a kozáktisztek maguk is parasztok, vagy parasztszülők gyermekei, annál jobban értenek a falusi néppel való bánáshoz. Nyomban kémiszolgálatra fogják be a parasztokat. Mikor például Caernoviczba bevonultak, első dolguk a rubásboltok készletének lefoglalása volt. A rubák kémeik felöltöztetésére szolgáltak.

A japánok.

„Japán Anglia szerepét akarja eljátszani Kelet-Ázsiában” ezt a kétségkívül helyes megállapítást teszi Riegelsberger heidelbergi egyetemi tanár, a ki német polgár letére sokáig állott a japán kormány szolgálatában és töviről-begyire ismeri az ottani viszonyokat. Japán politikai terveit Riegelsberger egy figyelemreméltó cikkben ismerteti, a mely a „Berliner Tageblatt”-ban jelent meg és többek között a következőket mondja:

Japánt földrajzi helyzete is basonlóvá teszi Angliához. Ugyanolyan sziget-ország, mint európai szövetséges társa, a mi ugyanazt a kedvező és biztonságot nyújtó helyzetet biztosítja Japánnak, mint a milyent eddig Anglia élvezetett. Nagyrovagyó tervei vannak Japánnak. Sóvárögva tekint Kbinára és Amerikára — céljai s politikai számításai ebben az irányban mozognak. Japán első szákmányolása 1894—95-ben Formóza sziget birtokát hozta és e mellett gazdag badisarczot kapott a legyőzött kbinaiaktól. Az oroszokkal való barczainak az volt a jelszava, hogy Kórea és Khina integritását meg kell védenie. Sajátságos, Anglia akkoriban nem tett kifogást az ellen, hogy a véres háborút a semleges Manzsuriában vívják meg egymással az ellenfelek. A háborút angol pénzzel küzdötte végig Japán és szákmányul megtartotta Koreát s így ö maga sértette meg Khina integritását. Az orosz-japán háború után a Kelet-Ázsiában élő európaiak és amerikaiak tisztában voltak azszal, hogy a japán győzelem a fehér faj vereségét jelenti. Ugyanigy fogták föl diadalukat a japánok is. A mikor a győzelem nyomán elmaradt a nagy szákmányolás, Tokióban lázadás keletkezett, a kormány ellen tiltottak és lerombolták a japán fővárosban levő keresztény templomokat és misszióházakat. Ettől kezdve azonban a japán imperializmus kiterjesztett szárnyakkal törtetett előre. Az első állomás Khina. Az egész khinai birodalmat japán befolyás alá vetették. Évek óta készültek erre az akcióra. Politikai ügynököik megszállták a sárga közvársaságot. Azzal a jelszóval dolgoznak, hogy Kbinát és Japánt szoros kapcsolatba kell hozni egymással és a febéreket ki kell szorítani.

Japán lett Khina felé az európai kultúra közvetítője és nagyon természetes, hogy csak az és annyi kerül belőle Khinába, a mit és a mennyit a japánok jónak látnak. A khinai hadseregnek japán tisztiek az instruktörök, japánok a különböző iskolák tanítói — sőt még az európai muzeikára is japánok oktatják a szegény khinaiakat. A japán sajtó a kezében tartja a chinai közvéleményt is. Japán papok a fehérek ellen izgatják a náluk nevelődő khinai papokat. Ugyanigy fekdtt rá Khinára a japán kereskedelem. A közös irás-jegyek következtében Japán közvetlenül hat Khinára s ez teljesen legyengíti az európai és amerikai befolyást. E mellett a japánok arra is jól vigyáznak, nehogy Khina nagyra nőhessen. Ebből a célból nem engedik nyugópontra jutni Dél és Észak ellentéteit. Régi elvei alapján jár el most Japán, a midőn Kiaucsauból ki akarja űzni a németeket. A fehérek ellen való harcának az oroszok megveretése után ez a második állomása. Épúgy, ahogy Anglia cselekedte, Japán is a tenger legjobb és legbiztosabb kapuit igyekszik hatalmába venni. Kiaucsau ugródeszkának kell nekik, türelmetlenül várják, hogy az aláaknázott Khinában forradalom törjön ki, mire ők rögtön le fognak csapni a szerencsétlen országra. Japánban nyíltan beszéltek róla és készültek a németekkel való báborúra.

Különös figyelemre kell méltatni Japán és Amerika viszonyát. A mikor kitört a háború, az Unió képviselője kijelentette Tokióban, hogy teljesen semleges nézői lesznek a német-japán harcoknak, de hozzátette, hogy elvárják ennek az ígéretnek teljesítését, hogy Kiaucsau elfoglalása után Khinának adják vissza. Ebben az ígéretben azonban maguk az amerikaiak sem hisznek és a viszony a két állam között a lehető legrosszabb. Japánban a közhangulat azt kívánja, hogy el kell foglalni a Philip-pini-szigeteket és a hogy a dolgok ma állanak, ez immár csupán idő kérdése. Japán tekintete azonban még messzebb is irányul. Egyenesen Amerikának a Csendes-oczeán felőli partjai felé. Itt van ugyanis szerintük a japán őshaza. A főiskolákon azt tanítják az ambíciózus sárgáknak, hogy ők a spanyolok által leigázott mexikóiaknak leszármazottjai. A mexikói zavargások alatt Japán már ezen a címen foglalt állást az Unióval szemben. Japán Kiaucsau után Amerika ellen fordul és Közép- és Dél-Amerikában igyekszik majd megvetni a lábát. Ennek a rendkívüli expanciónak sok a hasonlósága az angolok hódító politikájával. Már is épül a hatalmas japán flotta, a melynek méretei az angoléval fog vetekedni. Gróf Okuma, a jelenlegi japán miniszterelnök, ezt a kijelentést tette:

— Most engedjük, hogy az idegenek fölhasználjanak bennünket, csak azért, hogy ba majd megerősödünk, kiűzhessük Kelet-Ázsiából valamennyiüket.

Jelentős szavak, a melynek szomorú következményeit Anglia érzi majd meg legelőször. Ázsiai és ausztráliai birtokaira máris keresztet vethet.

Amerika és Japán viszonyáról adjuk még itt az alábbi sorokat, amerikai forrás után. Lassanként, mondja e közlés, világosság derül arra is, hogy a japán beavatkozás miatt keltett föl az amerikaiakban oly nagyfokú bizalmatlanságot. Anglia és Japán nyílt szövetségesek s ennek a két nagyhatalomnak bizonyos keletázsiai terveik vannak, a mik veszélyeztetik az amerikai Unió keletázsiai érdekeit. Ez angol-japán tervekről valami kellemetlen indiszkréczió révén tudomást szerzett egy olasz diplomata, aki azután a dolgot egy olasz nyelven szóváltette és leleplezte. Ez a terv első sorban

a hollandok ellen irányult. A mikor ugyanis Hollandia semlegességi nyilatkozatot tett, ez a nyilatkozat nem elégítette ki Angliát, mert nem volt — szerinte — elég határozott és energikus, mire azután az angol kormány tudomására hozta Hollandiának, hogy ezen semlegességi nyilatkozata után nem lesz abban a helyzetben, hogy Japánt megakadályozhassa abban, hogy meg ne szállja Hollandia keletázsiai gyarmatait. Erre Hollandia egy határozottabb és energikusabb formájú semlegességi nyilatkozatot tett. A dologról azonban valahogy tudomást szereztek az amerikai Unió politikai és kormánykörüi is, mire Japánnak kategorikus és félre nem érthető formában tudomására hozták, hogy a japán hadműveletek kiterjesztését délfelé, a Fülöp-szigetek irányában, semmi körülmények közt meg nem tűrik s minden ilyen akciót erőlyesen visszautasítanak, sőt fegyveres erővel is megakadályoznak. Világos ugyanis, hogy ha Japán megvethetné lábát a maláji szigetekre, úgy ez Amerikának a Fülöp-szigetekre való uralmát és a csendes tengeren való hatalmát is veszélyeztetné, sőt az amerikai uralom végét jelentené.

KÉPEINKHEZ.

Harcztéri képek.

A háború tartama óta már több ízben szóvá tettük lapunk hasábjain a kémeknek hadseregünk működésére vonatkozó bátrányos beavatkozását. Azonban olyan téma ez s annyira kimeríthetetlen forrásait tárja elénk a háborus krónika, hogy sohasem irhat és beszélhet róla eleget az ember. A hadsereg mozgó csapatainak kiküldött felderítő járőreinek és tábori őrségének épen úgy ki kell terjeszteni a figyelmüket mindenre és mindenre, mint a csendőrnek, a ki előtt tudvalevőleg mindenki gyanus és gyanussá teheti magát.

A harczoló seregtestek igyekeznek ugyan mindenképen elejét venni a kémkedésnek s a lakosságnak erre való hajlandóságát már csirájában igyekeznek elfojtani, azzal, hogy dobszóval és hirdetményeken közhírré teszik, hogy a kémkedést rögtönbiráskodás mellett, a mely ellen nincs fellebbezés, azonnali kötél általi halállal büntetik. Ezenfelül minden gyanusnak takilt községben a vagyonosabb és tekintélyesebb polgárok közül tuzsokat vesznek őrizet alá, tudára adván a lakosságnak, hogy ezek az életükkel és vagyonukkal kezeskednek a lakosság kifogástalan magatartásáért.

De úgy ez az eljárás, mint a lakosság szigorú figyelemmel tartása nem nagyon sokat ér. Fanatikus, gyűlölködő emberek ezek dacára is akadnak mindenütt s ezek minden alkalmat megragadnak és kihasználják, hogy az ellenséget csapataink számerejéről, mely irányba való mozdulatairól a leggravaszabbmódon értesíthessék. És legfőbb esetben nem is anyagi érdek, hanem az irántunk érzett ellenszenv és az ellenség iránti faji vagy vallási szempontból eredő rokonszenv készíti őket erre.

A szerb, lengyel, orosz, illetőleg rutén paraszt, a

ki teljes közömbösséget mutatva, talán épen gazdasági eszközökkel vállán gyalogol, esetleg kocsival hajlat az útvonalon, a merre a csapatok elhaladnak, vagy elhelyezkedéshez előkészületeket tesznek, legtöbbször a kémek ravasz fogásaként teszi ezt s mielőtt alkalma nyílik rá, előszóval, fény vagy füstjelekkel, imitt-amott egy vagy több épület felgyújtásával s még számtalan különféle módon figyelmezteti az ellenséget az óvatosságra, míg mások erdei vagy hegyi rejtett utakon, csempész-ösvényeken vezetőkül ajánlkoznak, hogy az ellenséget csapataink oldalba vagy hátba leendő meglepődésére megfelelő pozícióba vezessék, társaik pedig ezalatt a távbeszélő- vagy táviró-vezetékeket pusztítják el, hogy csapataink összeköttetését ekként elvágják.

Így juthattak be hazinkba délen a szerbek, északon pedig az oroszok a Kárpátoktól átvezető csempész-utakon és ösvényeken. Az ezektől való óvakodás készletét aztán katonáinkat a jelen számunkban közölt képeken is látható ama eljárásra, hogy minden gyanús egyént elfogjanak s úgy ezeket, mint sokszor egész vidék lakosságát a harcztérrel messze eső más vidékre internálják, mert csak így lehet ellenük sikeresen védekezni s csapataink működését előnyösen biztosítani.

HIREK.

A vitézségi érmek viselésének kiterjesztése. Ő császári és apostoli királyi felsége folyó évi október hó 6-án Bécsben kelt legfelsőbb parancsiratával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy a hadrakelt seregben a vitézségi érmek a könnyen is viseltethessenek.

A vitézségi érempótdíjak újbóli megállapítása. Az eddig érvényben volt érempótdíjak helyett Ő császári és apostoli királyi felségének 1914. évi szeptember 15-én kelt és a 138,932/6. számú honvédelmi miniszteri körrendelettel közölt legfelsőbb elhatározása alapján a vitézségi érmek hirtokával a jövőben a következő havi pótdíjak élvezete van egybekötve, az az. az arany vitézségi éremmel havi 30 korona, az ezüst vitézségi éremmel havi 15 korona és a III. osztályú ezüst vitézségi éremmel havi 7 korona 50 fillér. Ezen pótdíjak minden hó 1-én előzetesen esedőkesek. Az érempótdíj emellett új felszámolásban a már kifizetettettek részére 1914. évi október hó 1-étől a jövőben kitüntetésedők részére pedig annak a hónapnak 1-étől kezdve illetéssel, a melyben az érem adományoztatott. A pótdíj élvezete azonnal a hónappal szűnik meg, melyben az igényjogosult elhalálozik, vagy pedig oly hiúsított bírói ítéssel eljuttatott, melyből a vitézségi érem élvezete törvényszerűen egybekötve van.

Harcztéri hőseink. Pálfi János beregszászi szárnybeli őrmester, szeptember 27-én a Mikuliczánál vívott ütközetben, Koczka Lajos csendőr pedig az Uzsoknál vívott ütközetben elesve, hősi halált szenvedtek.

Az Uzsok mellett vívott ütközetben Pap József II. csendőr cz. őrmester súlyosan megsebesült, Szál Ferenc csendőr pedig ugyanott fogságba esett.

A Mikuliczánál vívott ütközetben Rosch Gyula esikszeredai szárnybeli próbacsendőr szeptember 27-én elhunyt. Ács Gábor és Vusinszki N. máramaroszigeti őrsbeli csendőrök a Karácsonfalva mellett október 7-én, a szolnoki szárny Grezson nevű csendőre pedig a Majszin és Borsa között október 8-án vívott ütközetben megsebesültek. A szurduki őrs egy csendőre pedig fogságba esett.

Kérelem. Gál János, Csik megye, Csutakpatak nyári őrsén, u. p. Bálbor, állomásos csendőr, kéri Lukács József csendőrt, ki a cs. és kir. 39. gyalogezredben mint tizedes szolgált, hogy címét egy fontos okból közölje vele.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az uralkodóház tagjai a háboruban. Egy bécsi hírlaptudósító aA császári ház és a háború címén a következőket írja: A monarchia egyik legnemesebb hagyománya, a nép és a dinasztia sziklaszilárd egyetértése és soraik törhetetlen közössége felemelő módon jut kifejezésre a háború folyamán is. A legfelső uralkodóház férfi és nőtagjai versengenek abban, hogy odaadásteljesen tevékenykedjenek hatáskörükben, akár a hadvezetés terén, a hadiszíntéren, akár a hol a háborúban szenvedett sebek gyógyításáról van szó. Az uralkodóház tekintélyes számú hercege részt vesz a háborús operációkban. Frigyes főherceg vezeteli tudvalevőleg a hadsereg főparancsnokságát, amelyhez a trónörökös Károly Ferencz József főherceg is tartozik. József Ferdinánd főherceg az Auffenberg-seregben vezette hadosztályát, majd önálló csapat vezetését vette át. Péter Ferdinánd főherceg hadosztályával szintén az Auffenberg hadseregében harcol. Lipót Szalvátor főherceg mint tüzérségi főfelügyelő működik és mint ismeretes, több ízben tüzérségi pozíciókban részt vett a harcban. Károly Albrecht főherceg egy lovashadosztály törzskarához van beosztva, a mely már 11 ütközetben vett részt. József főherceg egy gyalogos hadosztály parancsnoka és több ízben állott már a harc tüzében. Mint az önkéntes betegápolás főfelügyelője, Ferencz Szalvátor főherceg fejt ki nagyarányú tevékenységet. Ugyanezen a téren működik Jónó főherceg, a kinek egészségi állapota nem engedi meg a háború színterén való működést. A tízenkilenc éves Miksa főherceg, a kit a felelősség nemrég nevezett ki zászlóssá, most részestül gyakorlati kiképzésben. A fenszemesasszonyok példás buzgalommal működnek a háború sebesültjei és áldozatai érdekében. Több hercegnő tudvalevőleg mint betegápolónő teljesít szolgálatot. Mária Terézia főhercegnasszony a Vöröskereszt tartalékkórházában tartózkodik. Mária Jozefa főhercegnasszony az Augarten palotában rendezett be példás kórházat, Izabella Mária főhercegnő, a hadsereg főparancsnokaának leánya a hadiszíntéren fejt ki betegápolói működést és Budapeston Augustia főhercegnasszony, József főherceg neje fejt ki áldásos működést a sebesültek érdekében. Nemkülönbben Izabella főhercegnasszony, a hadsereg főparancsnokának felesége és Blanka főhercegnő leányaival, valamint Valéria főhercegnő,

Egy angol diplomata kérdései. Ponsonby angol képviselő, a ki ezeltűt a diplomata pályán működött, feltűnést keltő cikket írt a *The Nation* című folyóiratban. — *Harai*, — úgymond — a kik hisszük, hogy politikusaink sok vézates hibát követtek el, továbbra is hallgatunk, akkor szeket a hibákat sba nem ismerhetné meg az angol közvélemény és még a reménye is megszűnnék annak, hogy megtörténassanak. Ezután kérdéseket tesz föl, a melyekre ő maga adja meg az angol vezető államférfiakra igazán lesújtó feleleteket:

1. Vajjon a fehérkőnyvünkben megjelent levelezés, a mely a háború okát ismerteti, nem azt bizonyítja-e a legkétszegtelenebűl, hogy egész előbbi politikánk súlyos kötelezettségeket rótt ránk és hogy minket egy olyan zavaros hálóban fogott meg, a melyet magunk szűtűnk magunknak? — *Harai* a válasz: Ugy van, ez igaz.

2. Helyes-e, avagy csupán ésszerű-e, a nemzet háta mögött más állammal kötő erejű megállapodásokat csinálni? — Nem.

3. Kijelentette kormányunk, hogy háború esetén teljesen szabadok vagyunk és nincsenek kötelezettségeink? Igen.

4. Hadat üzentünk volna Franciaországnak, ha szükségesnek látta volna, hogy biztonsága érdekében hadsereget küldjön Németország ellen Belgiumon keresztül? Nem.

5. Tudott-e előre Németország arról, hogy mi kötelesek vagyunk Franciaországot segíteni és Németország akarta-e velünk a háborút? — Nem.

6. Nem lett volna másilyen Németország magatartása, ha mi szándékainkat nyíltan és világosan tudomására hoztúk volna? — Igen.

7. Németország elsősorban is nem a szláv faj, tehát Oroszország támadásától tartott? — Igen.

8. Oroszország segítése nem az orosz autokracziának és militarizmusnak erősítését jelenti-e? — Igen.

9. Ha győz Oroszország, nem jelenti-e ez, hogy új területeket szerez és vajjon nem nagy szerencsétlenség-e ez? — De igen.

10. Lehetőséges és kívánatos-e, hogy Németország megemmisüljön és természetes fölvirágzását mindörökre megakadályozzák? — Nem.

11. Valószínűnek látszik, hogy Németország, ha elveszténé összes gyarmatait — tétlen és alárendelt állammá lenne a jövőten? — Nem.

12. A háború kitörésekor a brit nép ellenséges érzűllettel viseltetett Németország iránt? — Nem.

13. Van okunk arra a föltevésre, hogy a hivatalos Anglia már jó ideje németellenes politikát űzött? — Igen.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Kinevezettek:

1914 október hó 10-ével:

Pinczés Zoltán, I. számú csendőrkerületbeli hadnagy, a dicsőszentmártoni szakasz parancsnokává; továbbá

1914 október hó 1-ével:

zászlósokká:

a csapatszolgálatra bevonult következő csendőrhadaapródok:

Andrits Radoszláv, Egyri László és sárosfai Bittó Gyula a VI. és Rutich József az V. számú csendőrkerület állományában; végűl

1914 október hó 1-ével:

csendőr törzsőrmesterekké:

Kiss P. Károly őrmester (1. rangszám) a VIII., Gyurka János őrmester (2. rangszám) a VII. és Szűcs Károly őrmester (3. rangszám) a VI. számű csendőrkerület állományában.

Ideiglenes nyugállományba helyezettettek:

1914 október hó 1-ével:

Bokor György, VII. számű csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felűlvizsgálat alapján, mint orokkant, népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan.

Választott lakhely: Sepsiszentgyörgy.

1914 november hó 1-ével:

Schuller Mihály, VII. számű csendőrkerületbeli törzsőrmester, a megejtett felűlvizsgálat alapján, mint orok-

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapirokra.

Osztádi házak és telepek létesítése.

résztvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153-44. szám. —

Alaptőke 2.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskőre. 1. Olly takarékbetétet után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköltése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával). 2. Olly takarékbetétet után, melyet a betető az 1. pontban felzett felmondási időt ki nem költi, 6 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával).

Előlegot nyufunk ért kpapirokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek résztvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvonyok és chequok beszedéséit elvállaljuk igen mőrséket kötségek felszámításával.

Vesztünk és eladunk értékpapirokat, idegen pénzeket.

kant, mindennemű népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan.

Választott lakhely: Brassó.

Előléptettek:

1914 október hó 1-ével:

Örmesterekké:

A m. kir. III. számú csendőrkörület állományában:

Nagy Ambrus, Orbán István, Oláh Ferencz, Borzai János, Tóth Ferencz II.:

a m. kir. V. számú csendőrkörület állományában:

Békési György, Tóth Balázs és Molnár Sándor I. örsvezető cz. örmesterek; továbbá

Örsvezető cz. örmesterekké:

A m. kir. III. számú csendőrkörület állományában:

Niekreis Károly, Szopko András, Kustyan Mihály, Lőrincz Miklós, Tóth Kása Péter, Gyapjas István, Nagy György, Balogh Márton, Benke János, Csontos Géza;

a m. kir. V. számú csendőrkörület állományában:

Batár Antal, Varga János III., Fehér Gyula, Lang András és Richtarek János csendőr cz. örmesterek.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. VII. számú csendőrkörület állományában:

Pap György örsvezető cz. örmester, Imre Antal, Csuré Péter, Vas József és Farkas János csendőrök, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó és eredményes működésükért.

Bereczki Balázs, Pap János, Pál Dávid és Gagyí Ferencz örsvezető cz. örmesterek, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó és eredményes működésükért, valamint alárendeltjeiknek helyes vezetése és befolyásolásaért.

Nyilvánosan megdicsértettek

A m. kir. VII. számú csendőrkörület állományában:

Eros Antal járásörmester, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó és eredményes működésért, valamint alárendeltjeinek helyes és czél tudatos nevelése és befolyásolásaért.

Mihály Elek örmester, Csog Dénes örsvezető cz. örmester és Bács Ferencz csendőr, egy nagyobb szabású lopás tetteinek leleményes és buzgó nyomozás utáni kiderítése és elfogásaért.

Házasságra léptek:

A m. kir. II. számú csendőrkörület állományában:

Réti János járásörmester, Terna Mária-val, 1914. szeptember 13-án, Karavanban.

A m. kir. VI. számú csendőrkörület állományában:

Farkas József III. csendőr cz. örmester, Tuli Anna-val, 1914. szeptember 10-én, Szarvaskenden.

Bakonyi András örmester, Pálffy Mária-val, 1914. szeptember 24-én, Vertesacsán.

ÓVÁS és KÉRELEM!

Szántó József 16 éve álló gépáruházát klazárólal alantli czimen létezik Szegeden városi bérpalotában. Kérem tehát sok ezer üzletbarátomat, ügyeljenek hogy meg ne tévesszék hasonló nevű üzleteket és szigornia Szántó József nevét követeljük rendelkezés megtételénél. Flókraktáram pedig nincs Szegeden, de sehol az országban. Csakis

nálam kaphatók: katonai hegyi, Postillon, Britania és Helical kerekpárok a tünélküli Pathéfon beszélőgépek és lemezek főleg katonai és ostrom van, csendőrségi díszlámpák és egyéb részletek. Foarjegyzékem ingyen küldöm. Várom becses rendeléseket és ez uton küldöm üdvözlésemet sok ezer pártoló barátainak.

SZANTÓ JÓZSEF

gépáruház Szegeden, városi bérpalota.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.

Nyomtatványok

Sapkák

Keztyük

Kardbojt

Celluloid kezelő és nyakravaló

Czipőkrém

Fegyverzsir

Borotváló készlet

6, 10 és 20 éves

szolgálati kereszt

stb. stb.

Nagyvárad, Ralikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

Mindennemű felszerelési tárgyak
dus raktára olcsó árakkal.

Szives figyelmébe ajánljuk, hogy nagy raktárt tartunk téli alsó ing és lábravalókból, keztyűkből, hósapka, fülvédő, harisnya, nemkülönbén házilag készült ingek és lábravalókból, kitűnő minőségben, olcsó árak mellett.